

**ISPITNA PITANJA ZA PREDMETE "UVOD U ANTROPOLOGIJU"
I "ANTROPOLOGIJA"**

UPUTE: Višestruki izbor: - treba izabrati **SAMO JEDAN točan odgovor**. Ukoliko se nekoliko odgovora čini točnim, izaberite onaj koji, po Vašem mišljenju, najpotpunije i najtočnije reprezentira odgovor na postavljeni upit.

1. Antropologija je znanost koja:

- a) proučava čovjeka u prostoru i vremenu
- b) holističkim analitičkim pristupom dolazi do novih spoznaja
- c) primjenjuje spoznaje brojnih znanstvenih disciplina
- d) sve od gore navedenog

2. Antropologija je poznata i kao "znanost četiri područja" i to:

- a) evolucije, genetike, ekologije i zoologije
- b) fizičke/biološke antropologije, arheologije, lingvistike i ekologije
- c) arheologije, lingvistike, evolucije i kulturne/socijalne antropologije
- d) fizičke/biološke i kulturne/socijalne antropologije, lingvistike i arheologije

3. Temeljna predmetnost antropologijske znanosti studij je:

- a) ljudskih eko-sustava
- b) globalizma kao perifernog problema suvremenih društvenih odnosa
- c) ljudskih društava i kulture, kao i urođene/stečene biološke varijabilnosti čovjeka
- d) ništa od prije navedenog

4. Predmetnost biološke antropologije je proučavanje:

- a) biološke varijabilnosti ljudskih zajednica
- b) kulturne varijabilnosti pojedinih ljudskih zajednica
- c) mnogostruko dinamskog odnosa čovjek-stroj
- d) sve gore navedeno

5. Antropogeografija ili geografija o čovjeku je:

- a) važan dio geografske znanosti
- b) bila dugo osporavana i neuvrštena u okvir cjelokupne geografske znanosti
- c) ispravno uvrštena među ostale geografske discipline
- d) sve gore navedeno

6. Predmetnost antropogeografije odnosi se i na postavke da:

- a) svaki prostor "uzgaja" svoje ljude
- b) ljudi svojom prilagodljivošću prirodnoj sredini stječu određene crte u svom karakteru
- c) je utjecaj prostora značajan u razvoju tjelesnih i duhovnih osobina čovjeka
- d) sve prije navedeno

7. Antropogeografija kao prikaz čovjekove raširenosti na zemlji:

- a) tumači načine kojim priroda djeluje da pojedini krajevi nemaju istu gustoću naseljenosti
- b) pokazuje kako dolazi do povećane smrtnosti novorođenčadi
- c) tumači zbog čega su primati u različitim zemljama svijeta drugačiji
- d) daje informacije o odnosima dobne i spolne razdiobe među lemurima

8. Utjecaj prirode djeluje uvijek na čovjeka:

- a) pozitivno
- b) negativno
- b) indiferentno
- c) ništa od prije navedenog

9. Slika stanovništva kakvo je danas na zemlji:

- a) samo je prerez u dugom nizu razvoja čovjeka
- b) odraz je i geološke povijesti
- c) a+b
- d) sve prije navedeno

10. Antropologija je znanost:

- a) o čovjeku koja proučava prirodne zakone hominida
- b) koja nastoji utvrditi odnos među prije navedenim prirodnim zakonima i njihovu međusobnu uzročnu vezu
- c) koja ispituje bit tjelesnih oblika i duševnih pojava kod hominida
- d) sve prije navedeno

11. Zadatak je biološke (fizičke) antropologije:

- a) istražiti oblike izumrlih i recentnih hominida
- b) da navedene oblike (hominida) okarakterizira i utvrdi njihovu geografsku rasprostranjenost
- c) temeljem prije navedenog (a+b) odrediti radi li se o vrsti, podvrsti, varijaciji ili tipu
- d) sve prije navedeno

12. Zadatak je antropologije kao društveno-humanističke znanosti:

- a) proučiti kulturne obrasce ponašanja različitih ljudskih zajednica
- b) istražiti uzroke ljudske varijabilnosti u ponašanju pojedinih zajednica
- c) proučiti utjecaje migracija stanovništva na formiranje suvremenih ljudskih grupa
- d) sve prije navedeno

13. Antropologizam je u najširem filozofskom značenju:

- a) nazor da je čovjek "predmet filozofiranja" (Feuerbach)
- b) pojam koji govori o evoluciji hominida (uključujući čovjekolike majmune)
- c) nazor da se u interakciji biološkog i okolinskog stvaraju nove jedinice
- d) sve prije navedeno

14. Kakogod bili različiti oblici suvremene antropologije, mogli bismo im označiti zajedničko obilježje po:

- a) relativizmu
- b) relativiziranju svih vrednota (logičkih, etičkih, vjerskih, umjetničkih)
- c) relativiziranju biološki promjenjivih (prema Spengleru) ili socijalno uvjetovanih vrednota (Kriek)
- d) sve prije navedeno

15. Filozofijska antropologija:

- a) polazi sa stajališta da se duševni ili psihički život čovjeka razlikuje od tjelesnog
- b) polazi sa stajališta da se duševni ili kulturni život čovjeka razlikuje od društvenog
- c) polazi sa stajališta da se kulturni ili psihički život čovjeka razlikuje od tjelesnog
- d) ništa od prije navedenog

16. Biološka antropologija još se naziva i:

- a) bioantropologijom
- b) biologijom čovjeka
- c) fizičkom antropologijom
- d) sve prije navedeno

17. Francuski liječnik i antropolog Paul Broca definirao je antropologiju kao:

- a) "prirodnu povijest ljudske vrste"
- b) "društvenu i prirodnu znanost o čovjeku i hominidima"
- c) "morfološka i fizološka istraživanja čovjeka"
- d) ništa od prije navedenoga

18. C. Linne prvi smješta čovjeka:

- a) unutar životinjskog carstva
- b) u razred sisavaca, red primata
- c) u rod i vrstu Homo sapiens
- d) sve prije navedeno

19. Koncem 19. i početkom 20. stoljeća razvojem doktrine evolucije i genetike kao znanosti pažnja antropologa usmjerava se na:

- a) studij antropogeneze
- e) studij etničke antropologije
- f) studij morfologije čovjeka
- g) sve prije navedeno

20. Koncem 20. i početkom 21. stoljeća razvojem doktrine ekologije i molekularne genetike kao znanosti pažnja antropologa usmjerava se na:

- a) studij molekularne taksonomije
- h) studij genealogije gena
- i) studij kompleksnih svojstava
- j) sve prije navedeno

21. Budući da pripada prirodoznanstvenim disciplinama, biološka antropologija usko je povezana (ponekad se i nadopunjuje) s iskustvima drugih znanosti:

- a) genetikom čovjeka
- b) ekologijom
- c) demografijom
- d) sve prije navedeno

22. Ekologija čovjeka najznačajnije je uže stručno područje antropologije jer:

- a) postavlja pitanja vezana uz ekosenzibilnost čovjeka
- b) postavlja pitanja o adaptacijskim mehanizmima ljudskog organizma i populacije
- c) proučava obrambene mehanizme, adaptacijske funkcionalne i strukturne promjene te procese genetičkih adaptacija čovjeka
- d) sve prije navedeno

23. Čovjekov ekscentrični položaj u svijetu (Plessner) kazuje da čovjek:

- a) iskače iz naravnog prostora i vremena
- b) obitava u artifičijelnom svijetu
- c) trajno je suočen s mogućnošću ništavila
- d) sve prije navedeno

24. Prema morfološko-anatomskim svojstvima te svojom društvenom organizacijom čovjek je:

- a) u prirodnom sustavu živih bića dvonožni sisavac
- b) sisavac uspravna hoda iz razreda Primata
- c) biće koje pripada natporodici Hominoidea (zajedno s čovjekolikom majmunima)
- d) sve prije navedeno

25. Charles Darwin je u djelu "Čovjekovo podrijetlo...":

- a) iznio teoriju o razvoju čovjeka iz pradavnih oblika životinja
- b) postavio tezu o tzv. prastarom članu (ancient member) iz skupine majmuna
- c) prastarog člana smatrao ishodišnom fazom u dugom procesu hominizacije
- d) sve prije navedeno

26. Temeljne evolucijske sile/snage što djeluju na ljudski rod su:

- a) efekt utemeljitelja i mutacija
- b) mutacija i prirodna selekcija
- c) prirodna selekcija i protok gena
- d) sve prije navedeno

27. Demografija i antropologija znanosti su što proučavaju:

- a) stanovništvo u nekom geografskom području
- b) populaciju ljudi u nekoj ekološkoj niši
- c) reprodukcijски izolirane ljudske skupine
- d) sve prije navedeno

28. Demografske spoznaje pružaju informacije o:

- a) vitalno-statističkim podacima i stanju neke populacije
- b) dobnoj i spolnoj razdiobi pojedinaca unutar neke populacije
- c) mogućim predviđanjima kretanja neke populacije u budućnosti s obzirom na rast
- d) sve gore navedeno

29. Neke metode primijenjene u antropologiji su:

- a) intervju
- b) antropometrija
- c) analize genetskih polimorfizama
- d) sve gore navedeno

30. Svojstva što ih proučavamo u antropologiji na ljudskim populacijama mogu biti označena kao:

- a) socio-kulturna
- b) bio-kulturna
- c) biološka
- d) sve prije navedeno

31. Modeli se primjenjuju u antropologiji stoga što:

- a) kompliciraju mogućnosti interpretacija
- b) dozvoljavaju promatranje kretanja tijela pri mirovanju
- c) njima istražujemo učinke genetičkih faktora na okoliš
- d) ništa od prije navedenog

32. Evolucija putem prirodnog odabira znači:

- a) morfološki i fizički jači će preživjeti
- b) nepredvidljiv proces
- c) predvidljiv proces
- d) ništa od gore navedenog

33. Većina je evropskih biologa 17. i 18. stoljeća vjerovala da su:

- a) sve biljne i životinjske vrste stvorene u njihovom sadašnjem obliku
- b) biljke mogle evoluirati ali životinjske vrste ne
- c) svi oblici života, osim ljudi, mogli evoluirati
- d) ljudi nastali evolucijom

34. Koji su od spomenutih ljudi vjerovali da se je evolucija uistinu zbila:

- a) Charles Darwin
- b) James Ussher
- c) Magnus Hundt
- d) svi prije spomenuti

35. Koji je od navedenih znanstvenika bio najveći pristaša teorije katastrofe:

- a) George Cuvier
- b) Charles Lyell
- c) Charles Darwin
- d) svi prije spomenuti

36. Najveći oponent Lamarkovom učenju, da se je evolucija dogodila, bio je:

- a) George Cuvier
- b) Charles Lyell
- c) Charles Darwin
- d) nijedan od prije spomenutih

37. Charles Darwin bio je najpoznatiji u 19. stoljeću zbog:

- a) kreiranja ideja o evoluciji
- b) kreiranja ideje o ujednačavanju
- c) stoga što je ideje o evoluciji učinio prihvatljivim i općem naobraženom pučanstvu
- d) zbog svega prije navedenog

38. Pažljivim opserviranjem ljudskih populacija moguće je proučiti njihovu:

- a) veličinu
- b) društvenu organizaciju
- c) način odabira reproduktivnog partnera
- e) sve prije navedeno

39. Koje je od sljedećih ideja razvio Thomas Malthus:

- a) tamno obojeni leptiri u blizini engleskih industrijskih centara dobar su primjer evolucije
- b) različitost vrsta Galapagoskih zeba rezultat je prirodne selekcije
- c) živi organizmi često proizvode daleko više potomaka nego što im je potrebno da bi zadržali svoj broj u sljedećim generacijama
- d) nijednu od prije navedenih

40. Koja je tvrdnja s obzirom na Charlesa Darwina istinita:

- a) nije uspio uvjeriti većinu biologa i ostalih educiranih ljudi svog stoljeća da život evoluirao
- b) mislio je da su najveće i najjače životinje u prirodi uvijek u prednosti
- c) njegova knjiga "O podrijetlu vrsta" nije se dobro prodavala i biolozi njegovog vremena nisu joj obraćali mnogo pažnje
- d) ništa od prije navedenog

41. Pojam rasta u antropologiji vezan je uz:

- a) pojam razvoja
- b) razdoblje života s najvećim brojem morfoloških i fizioloških promjena
- c) demografska obilježja neke populacije
- d) sve prije navedeno.

42. Današnji fosili koje pronalazimo pokazuju da:

- a) mnoge vrste nisu evoluirale
- b) su neke vrste evolucijski prijelazi između većih skupina organizama
- c) su sve današnje vrste iste kao i u vrijeme kad su stvorene
- d) ništa od prije navedenog nije točno

43. Današnji populacijski genetičari uglavnom misle o evoluciji kao o genetičkoj promjeni koga/čega?:

- a) pojedinca
- b) populacije
- c) A i B
- d) sve prije navedeno

44. Koji od sljedećih uvjeta mogu rezultirati biološkom evolucijom u populaciji:

- a) da su sva sparivanja posve slučajna
- b) da se mutacije ne događaju
- c) da se prirodna selekcija danas ne događa
- d) ništa od prije navedenog

45. Monogamija je oblik zajednice u kojoj je dozvoljen:

- a) samo jedan partner
- b) samo jedan partner suprotnog spola
- c) samo jedan partner istog spola
- d) sve prije navedeno

46. Adaptacija je sposobnost prilagodbe organizma ili društva uvjetima:

- a) fizičke okoline
- b) društvene okoline
- c) kulturne okoline
- d) sve prije navedeno

47. Ljudi odgovaraju na okolinske stresove:

- a) biološkim načinima
- b) kulturnom prilagodbom
- c) i svojom biologijom i kulturom
- d) ništa od prije navedenog

48. U usporedbi s drugim životinjskim vrstama, ljudi žive u:

- a) najviše okolinskih zona u svijetu
- b) najmanje okolinskih zona u svijetu
- c) ekstremnim zonama jer su toliko prilagodljivi u svojoj adaptaciji na okolinske ekstreme
- d) vrlo ograničenim područjima jer nisu prilagodljivi okolinskim stresovima

49. Naše osobne (fenotipske) tjelesne osobine (morfološke, fiziološke, psihološke) rezultat su:

- a) genetičkog nasljeđa
- b) utjecaja okolinskih snaga što uobličavaju naše tijelo tijekom rasta
- c) primarno genetskog nasljeđa, ali s djelomičnim uobličavanjem i uslijed djelovanja okolinskih čimbenika
- d) slučaja ili sreće

50. Antropologija je uz druge znanosti najprisnije vezana uz:

- a) etnologiju
- b) arheologiju
- c) genetiku
- d) sve prije navedeno

51. Prvi znanstvenik koji čovjeka uključuje u životinjski svijet (Red: Primates) je:

- a) Aristotel
- b) Georges-Louis Leclerc Buffon
- c) Carl Linnaeus
- d) Georges Cuvier

52. Prva odlika koja se javlja u evoluciji hominina je:

- a) izradba kamenog oruđa
- b) promjene u dentalnim odlikama
- c) dvonožan hod
- d) sve navedeno

53. Prvi nalaz roda Australopithecus objavio je godine 1925.:

- a) Charles Darwin
- b) Eugene Dubois
- c) Raymond Dart
- d) Dragutin Gorjanović Kramberger

54. Tzv. „robustne“ vrste australopithecina (ili Paranthropus) su:

- a) A. boisei
- b) A. robustus
- c) A. garhi
- d) odgovori pod A i B

55. Sve vrste australopithecina pronađene su na nalazištima istočno od Velike Rasjedne Doline Afrike (Great Rift Valley), osim nalaza:

- a) A. africanus
- b) A. aethiopicus
- c) A. bahrelghazali
- d) A. afarensis

56. Nalazi objavljeni 1964. godine (Leakey et al.) kao prvi pripadnici roda Homo nazvani su vrstom:

- a) Homo sapiens
- b) Homo rudolfensis
- c) Homo neanderthalensis
- d) Homo habilis

57. Najstariji nalazi roda Homo izvan Afrike pronađeni su u:

- a) Aziji
- b) Europi
- c) Australiji
- d) Americi

58. Neandertalci su živjeli na prostoru:

- a) Afrike i Azije
- b) Europe i Afrike
- c) Europe i dijela Azije
- d) Afrike i dijela Azije

59. Prvi ljudi za koje imamo sigurne dokaze o pokapanju mrtvih su:

- a) Homo sapiens sapiens
- b) Neandertalci
- c) Homo habilis
- d) Homo antecessor

60. Model koji neandertalce smatra zasebnom biološkom vrstom nazivamo:

- a) multiregionalan model (model multiregionalnog kontinuiteta)
- b) out of Africa
- c) asimilacijski model
- d) odgovori pod A i B

61. Čovjeka u okviru životinjskog svijeta razmatraju još i:

- a) Socrates
- b) Aristocles
- c) Aristoteles
- d) svi prije navedeni

62. Poznato je da o utjecaju čimbenika okoline na čovjeka piše:

- a) Magnus Hundt
- b) Hippocrates
- c) Vesalius
- d) nitko od prije navedenih

63. Djelo Magnusa Hundta u kojem spominje antropologiju zove se:

- a) De Humani Corporis Fabrica
- b) De Generis Humani Varietate
- c) Anthropologica Physica
- d) Anthropologium

64. Suvremena antropologija temelji se na principima:

- a) holizma
- b) relativizma
- c) poredbenosti
- d) sve prije navedeno

65. P. T. Baker u konceptu “vječnog trokuta” kao sastavnice u formiranju fenotipa navodi:

- a) kulturu, fizičko okruženje, genotip
- b) fizičko okruženje, psihičko okruženje, genotip
- c) genotip, fenotip, kulturu
- d) ništa od prije navedenog

66. Miller Elmer S. i Weitz Charles A. u djelu “Introduction to Anthropology” pišu:

- a) The organized study of human beings – anthropology-
- b) Anthropology is somewhat like sociology, history, human biology, and many other disciplines....
- c) What sets it apart from these ways of looking at humanity is its attempts at holism and relativistic comparison.
- d) sve prije navedeno

67. Miller Elmer S. i Weitz Charles A. u djelu “Introduction to Anthropology” pišu:

- a) Anthropology is the study of everything human – from our biological origins to how our cultural systems influence our behaviors.
- b) The impetus for much of the early research in physical anthropology was based on the premise that characteristic differences between human “races” could be demonstrated using anthropometric and craniometric measurements.
- c) Light is a potent biological and therapeutic force which is fundamental to life on our planet.
- d) sve prije navedeno

68. Conrad P. Kotak, opisujući znanost o kulturi (“ cultural anthropology”) ističe potrebu razlučivanja:

- a) univerzalnog, globalnog, posebnog
- b) općeg, posebnog, globalnog
- c) univerzalnog, općeg, posebnog
- d) sve prije navedenog.

69. Predmetnost arheološke antropologije je:

- a) proučavanje prehistorije (vrijeme prije uvođenja pisma)
- b) proučavanje proizvedenih stvari (npr. fragmenti lončarije)
- c) paleoekologija (proučavanje eko-sustava u prošlosti)
- d) sve prije navedeno.

70. Pod nazivom “ekologija kulture” (cultural ecology) podrazumijevamo studij:

- a) ekosustava što uključuje i ljude
- b) ekosustava ograničenog na proučavanje primata
- c) ekosustava i svih sastavnica biljnog i životinjskog svijeta
- d) ništa od prije navedenog.

71. Predmetnost lingvističke antropologije obuhvaća područja:

- a) deskriptivne lingvistike
- b) povijesne lingvistike
- c) sociolingvistike
- d) sve prije navedeno.

72. Deskriptivna lingvistika proučava:

- a) zvukove
- b) gramatiku
- c) značenje (osmišljenost) pojedinog jezika
- d) sve prije navedeno.

73. U okvirima sociolingvistike proučavaju se:

- a) lingvističke varijacije u nekom društvenom kontekstu
- b) jezik pojedinih primata
- c) gramatiku jezika vaneurotskih naroda
- d) ništa od prije navedenog.

74. U okvirima biološke – fizičke antropologije proučava se:

- a) evolucija hominida
- b) evolucija biljnog svijeta
- c) evolucija životinjskog svijeta
- d) sve prije navedeno.

75. Predmetnost biološke – fizičke antropologije uz ostalo je i proučavanje:

- a) genetike čovjeka
- b) nasljednih osobina čovjeka različitim analitičkim procedurama
- c) rasta i razvoja čovjeka s obzirom na posebnosti pojedine skupine
- d) sve prije navedeno.

76. Biološka – fizička antropologija proučava u okvirima svoje predmetnosti:

- a) ljudsku biološku plastičnost
- b) sposobnost ljudskog tijela suočiti se sa stresom
- c) biologiju, evoluciju, ponašanje i društveni život primata (ali ne ljudi)
- d) sve prije navedeno.

77. Predmetnost biološke antropologije povezuje ju s:

- a) biologijom i zoologijom
- b) geologijom i anatomijom
- c) fiziologijom, medicinom i javnim zdravstvom
- d) sve prije navedeno.

78. Primijenjena antropologija dio je antropologijske znanosti koji svoje područje rada nalazi u:

- a) planiranju i procjenama programa javnog zdravstva
- b) procjenama društvenih i kulturnih osobitosti što utječu na ekonomski razvoj neke zajednice i promjene koje u njoj nastaju
- c) sudskoj medicini
- d) sve prije navedeno

79. Georges Durand antropologiju dijeli na:

- a) prirodnu znanost
- b) društvenu znanost
- c) znanost o kulturi
- d) sve prije navedeno.

80. Prema G. Durandu antropologija kao prirodna znanost obuhvaća:

- a) fizičku, fiziološku i patološku antropologiju
- b) fiziološku, patološku i zoologijsku antropologiju
- c) patološku, zoologijsku i paleoantropologiju
- d) sve prije navedeno.

81. Prema G. Durandu antropologija kao duševna znanost sastoji se iz:

- a) psihološke i psihosocijalne antropologije
- b) psihosocijalne i socijalne antropologije
- c) socijalne i kulturne antropologije
- d) sve prije navedeno.

82. Georges Durand smatra da podjela antropologije na uža područja nije definitivna jer se istraživanjima može pristupiti:

- a) bilo genetički i povijesno
- b) bilo statički i deskriptivno
- c) međunadopunama pojedinih predmetnosti
- d) sve prije navedeno.

83. Prema G. Durandu fizička je antropologija:

- a) poredbena anatomija čovjeka
- b) znanost koja deskriptivno i metrički proučava vanjsku i unutarnju morfologiju čovjeka
- c) posvećena i proučavanjima mikroskopske morfologije
- d) sve prije navedeno.

84. Fiziološka antropologija prema G. Durandu kao predmet svog interesa uzima:

- a) poredbena proučavanja rasta i razvoja, metabolizma, krvnih grupa itd.
- b) studij osjetljivosti organizma, populacijskog imuniteta na bolesti i sl.
- c) odnose između ljudi i srodnih skupina životinja (primata)
- d) sve prije navedeno.

85. Georges Durand smatra da se pojmom misaona (mentalna) antropologija obuhvaća:

- a) psihološka i psihosocijalna antropologija
- b) psihosocijalna i socijalna antropologija
- c) socijalna i kulturna antropologija (znanost o kulturi)
- d) sve prije navedeno.

86. Pojam antropologije prvi puta je upotrijebio:

- a) Otto Casman
- b) Johann Sperling
- c) Magnus Hundt *
- d) Aristotel

87. Antropologija proučava čovjeka i njegovu:

- a) povijesnu i geografsku raširenost
- b) zakonitosti koje mu uvjetuju biološki i duševni razvoj
- c) društvene i kulturne fenomene različitih ljudskih zajednica
- d) sve prije navedeno *

88. Prvi koji govori o psihološkoj antropologiji je:

- a) Johann Sperling
- b) Otto Casman **
- c) Magnus Hundt
- d) Sigmund Freud

89. Johann Sperling se smatra začetnikom:

- a) lingvističke antropologije
- b) fizičke antropologije *
- c) arheološke antropologije
- d) psihološke antropologije

90. Glavni mehanizam promjene, evolucije, prema Charlesu Darwinu je:

- a) reprodukcija
- b) prirodni odabir *
- c) varijacija
- d) prilagodba

91. Prema J. B. Lamarcku, evolucija:

- a) ima svrhu; ona je napredak prema sve savršenijim oblicima *
- b) nije napredak, već promjena bez obzira na svoj smjer
- c) svaka prilagodba
- d) svaka promjena stanja

92. Ideja o superiornosti "civiliziranih ljudi" i ljudskom razvoju kao jednolinijskom / višelinijijskom napretku zastupali su predstavnici:

- a) formalizma
- b) strukturalizma
- c) evolucionizma *
- d) difuzionizma

93. Izdvoji znanstvenika koji nije bio predstavnik evolucionizma:

- a) Edward Burnett Tylor
- b) Franz Boas *
- c) Lewis Henry Morgan
- d) James George Frazer

94. Izdvoji znanstvenike koji su zastupali ideju "kulturnih krugova"?

- a) F. Ratzel, L. Frobenius, F. Graebner *
- b) E. B. Tylor, L. H. Morgan, J. G. Frazer
- c) B. Malinowski, M. Mauss, A. R. Radcliffe-Brown
- d) C. Levi-Strauss, E. E. Pritchard, L. A. White

95. Osnivač antropogeografije je:

- a) L. H. Morgan
- b) B. Malinowski
- c) F. Ratzel *
- d) J. G. Frazer

96. Koji od navedenih znanstvenika je zastupao tezu o evoluciji religije u 3 temeljna stanja: animizam, politeizam i monoteizam:

- a) E. B. Tylor *
- b) F. Boas
- c) B. Malinowski
- d) J. G. Frazer

97. "Kulturni relativizam" (F. Boas) zasniva se na sljedećim postavkama:

- a) kulturu treba shvaćati prema njezinim vlastitim standardima i vrijednostima
- b) sve kulture su jednake i usporedive, nema superiornije ili inferiornije kulture
- c) kultura je fluidna i dinamična
- d) sve gore navedeno *

98. Autor djela "Zlatna grana - podrijetlo religijskih obreda i običaja" je:

- a) Edward Burnett Tylor
- b) Franz Boas
- c) Lewis Henry Morgan
- d) James George Frazer *

99. Socijalna antropologija razvila se u:

- a) Njemačkoj
- b) Italiji
- c) Velikoj Britaniji *
- d) SAD-u

100. Antropologija je poznata kao "znanost četiriju područja":

- a) fizičke/biološke, arheološke, lingvističke i kulturne/socijalne antropologije *
- b) genetike, epidemiologije, ekologije i evolucije
- c) fizičke/biološke, ekološke, povijesne i evolucijske antropologije
- d) demografske, pedagoške, medicinske i urbane antropologije

101. Potkraj 19. i početkom 20. stoljeća antropologija se dijeli na dva područja:

- a) biološka i društvena
- b) fizička i kulturna
- c) prirodna i socijalna
- d) prirodna i duševna *

102. Spajanje znanja o mehanizmima evolucije i saznanja genetike dovodi do:

- a) kreacionizma
- b) sintetske teoriji evolucije *
- c) lamarkizma
- d) evolucionizma

103. Koji je znanstvenik 1. iznio teoriju evolucije putem prirodnog odabira:

- a) Charles Darwin *
- b) Georges-Louis L. Buffon
- c) Carl von Linné
- d) Jean-Baptiste Lamarck

104. Teoriju stečenih odlika tj. prenošenje novostečene se osobine/sposobnosti potomcima zastupao je:

- a) Charles R. Darwin
- b) Jean-Baptiste Lamarck *
- c) Georges-Louis L. Buffon
- d) Carl von Linné

105. Biološka (fizička) antropologija proučava:

- a) postanak čovjeka i evolucija *
- b) povijest, funkcije, strukturu, fiziologiju jezika
- c) proučava materijalnu kulturu prošlih civilizacija i kultura
- d) bavi proučavanjem ljudskih zajednica (naroda) i njihovih kultura

106. Koje podpodručje lingvističke antropologije istražuje društvene funkcije jezika te društvene, političke i ekonomske odnose među govornicima određenih jezičnih zajednica:

- a) Komunikologija
- b) Sociolingvistika *
- c) Kognitivna lingvistika
- d) Deskriptivna lingvistika

107. Promjenama u jezicima i dijalektima kroz vrijeme bavi se:

- a) Sociolingvistika
- b) Povijesna ili dijakronijska lingvistika *
- c) Kognitivna lingvistika
- d) Deskriptivna ili sinkronijska lingvistika

108. Osnovno načelo antropološkog rada je:

- a) partikularizam
- b) deskriptivizam
- c) dogmatizam
- d) holizam *

109. Etnografija je:

- a) znanstvena teorija kulture
- b) kvantitativna analiza ljudskih zajednica i kultura
- c) kvalitativni opis pojava ljudskog društva utemeljen na terenskom radu *
- d) znanost koja se bavi proučavanjem ljudskih zajednica i njihovih kultura

110. Analizama genetičkih varijacija mtDNA, autosomnih i kromosoma Y u današnjim populacijama ili populacijama u prošlosti bavi se:

- a) molekularna antropologija *
- b) forenzička antropologija
- c) paleoantropologija
- d) primatologija

111. Jedan od osnovnih ciljeva današnjih antropogenetskih istraživanja jest:

- a) osobna identifikacija pronađenih ljudskih ostataka
- b) proučavanje biologije, evolucije, ponašanja i društvenog života primata
- c) proučavanje evolucijskog razvoja čovjeka na temelju fosilnih ostataka
- d) rekonstrukcija povijesti ljudske varijabilnosti *

112. Urbana antropologija, antropologija religije i antropologija igre su specijalizacije:

- a) arheološke antropologije
- b) biološke antropologije
- c) lingvističke antropologije
- d) kulturne antropologije *

113. Kao peto područje antropologije neki američki antropolozi navode:

- a) povijesnu antropologiju
- b) psihološku antropologiju
- c) primijenjenu antropologiju *
- d) pedagošku antropologiju

114. Neobjektivnu znatiželju pri proučavanju u društvenim istraživanjima zamjenjuju uvodeći metodu interpretacije društvenih čimbenika, klasifikaciju i usporedbu različitih društvenih obrazaca i objektivno tumačenje njihovih uvjetovanosti:

- a) F. M. A. Voltaire i D. Diderot
- b) C. Montesquieu i J. J. Rousseau *
- c) N. de Condorcet
- d) Francis Galton, Karl Pearson

115. Tko je prvi postavio temeljne zakone znanosti o nasljeđivanju:

- a) Charles Darwin
- b) Francis Galton
- c) Gregor Mendel *
- d) Aristotel

116. Dio antropologije koji istražuje evolucijski razvoj čovjeka naziva se

- a) arheologija
- b) paleoantropologija*
- c) antropologija
- d) antropogogija

117. Koji kontinent smatramo kolijevkom čovječanstva:

- a) Azija
- b) Afrika*
- c) Europa
- d) Australija

118. Najstariji ljudski predci i preteče čovjekolikih majmuna razvili su se tijekom tercijara iz

- a) antropomorfni primata*
- b) australopitecina
- c) hominina
- d) hominoidea

119. Prvi nalazi *Homo erectusa* otkriveni su na Javi (javanski pračovjek) godine:

- a) 1905.
- b) 1920.
- c) 1891.*
- d) 1900.

120. Vanjske osobine nekog organizma produkt su

- a) specifične strukture DNA molekule
- b) unutrašnjih faktora koji se nalaze u nasljednoj tvari i vanjskih faktora*
- c) djelovanja okolišnih faktora
- d) specifičnog načina života

121. AB0 krvni sustav čovjeka uvjetovan je sa

- a) 4 alelna gena
- b) 3 alelna gena*
- c) 2 alelna gena
- d) okolišnim faktorima

122. Koji od navedenih genotipova označava krvnu grupu A:

- a) AB
- b) A0*
- c) aa
- d) Aa

123. Krvna krupa čovjeka je

- a) nasljedna i nepromjenjiva karakteristika*
- b) ovisna o vanjskim faktorima
- c) promjenjiva s obzirom na promjene imunskog sustava
- d) ništa od navedenog nije točno

124. Osobe koje nazivamo «univerzalnim» davateljima krvi imaju krvnu grupu

- a) A
- b) B
- c) AB
- d) 0*

125. Evolucijska sila koja smanjuje ili povećava frekvenciju alela u populaciji s ciljem bolje adaptacije te iste populacije na njezin okoliš naziva se

- a) protok gena
- b) mikroevolucija
- c) prirodna selekcija*
- d) neslučajno sparivanje

126. Rekonstrukcija povijesnih događaja neke populacije (migracije, invazije, epidemije) moguća je na osnovi analize bioloških podataka vezanih uz

- a) protok gena i genetički drift*
- b) egzogamiju
- c) mikroevolucijske procese
- d) ništa od navedenog nije točno

- 127. Pojam antropogeneza u biologiju je znanost u 19. stoljeću uveo evolucionist**
- C. Darwin
 - E. Haeckel*
 - C. Linnaeus
 - G. Cuvier
- 128. Jedan od najpoznatijih primjera djelovanja prirodne selekcije na učestalost pojedinačnih genskih alela u ljudskim populacijama odnosi se na bolest zvanu**
- diabetes mellitus
 - fetalna eritroblastoza
 - trombocitopenija
 - srpasta anemija*
- 129. Koji od navedenih genotipova ima osoba koja zasigurno ima blagi oblik anemije ali istovremeno i manju šansu da oboli od smrtonosne malarije:**
- AA
 - SS
 - SA*
 - Aa
- 130. Zbog promjene u strukturi beta lanca hemoglobina eritrociti poprimaju srpasti oblik stanice zbog kojeg su podložni hemolizi što rezultira anemijom. Ove promjene u genu za hemoglobin uzrokovane su:**
- mutacijom*
 - promjenom nadmorske visine
 - nedostatkom kalija u organizmu
 - padom imuniteta
- 131. Koja je od navedenih vrsta parazita uzročnik smrtonosne malarije:**
- Plasmodium vivax*
 - Plasmodium malariae*
 - Plasmodium falciparum**
 - Plasmodium ovale*
- 132. U pljuvačnim žlijezdama jedne vrste odvija se dio životnog ciklusa parazita koji uzrokuje malariju. Ova vrsta koja ima ulogu vektora tj. prijenosnika bolesti naziva se:**
- Anopheles mosquitoes**
 - Ascaris Lumbricoides*
 - Trichinella spiralis*
 - Trichuris trichiuri*
- 133. Svjetska zdravstvena organizacija (WHO, 1997) smatra da od malarije svake godine umire između:**
- 500 do 1000 ljudi
 - 5000 do 10 000 ljudi
 - 10 000 do 100 000 ljudi
 - 1.5 milijuna do 2.7 milijuna ljudi*

134. Rh negativne osobe imaju genotip

- a) DD
- b) Dd
- c) dd*
- d) niti jedan od navedenih

135. Ljudi se rađaju s dovoljnom količinom laktaze, no proizvodnja ovog enzima kod većine ljudskih populacija smanjuje se ili potpuno prestaje:

- a) oko 5. godine života*
- b) oko 10 godine života
- c) oko 16 godine života
- d) nikada ne prestaje

136. Nepodnošenje laktoze izravno je uvjetovano:

- a) genskim faktorima*
- b) načinom prehrane
- c) mjestom stanovanja
- e) niti jedan odgovor nije točan

137. Na kojima od navedenih kontinenata više od 90% ljudi pokazuje sklonost nepodnošenju laktoze:

- a) Afrika i Azija*
- b) Europa
- c) Amerika
- d) Australija

138. Na boju kože najviše utječe količina:

- a) vitamina D
- b) melanina*
- c) hemoglobina
- d) vitamina A

139. Na boju kože dijelom utječu:

- a) spol i dob*
- b) način prehrane
- c) količina vitamina u tijelu
- d) ništa od navedenog nije točno

140. Varijabilnost ljudi u svijetu s obzirom na boju kože rezultat je evolucijskih procesa vezanih uz:

- a) genetičko odstupanje
- b) prirodnu selekciju*
- c) učinak "uskog grla"
- e) učinak utemeljitelja

141. Manji postotak oboljelih od raka kože javlja se kod:

- a) populacija crne boje kože*
- b) populacija bijele boje kože
- c) populacija žute boje kože
- d) to uopće nije povezano s bojom kože

142. Najprihvaćeniji model koji objašnjava evoluciju bijele boje kože vezan je uz:

- a) sintezu vitamina A
- b) sintezu vitamina D*
- c) sintezu vitamina B
- d) nije vezan uz sintezu vitamina

143. Koliko kromosoma sadržavaju spolne stanice čovjeka:

- a) 23*
- b) 22
- c) 46
- d) 44

144. Akumulacija malih promjena u genskoj zalihi tijekom kratkog vremenskog perioda (dvije ili više generacija) naziva se:

- a) megaevolucija
- b) mikroevolucija*
- c) evolucija
- d) niti jedan odgovor nije točan

145. Rhesus inkopatibilnost javlja se u slučaju kada je:

- a) majka Rh⁻, otac Rh⁺
- b) majka Rh⁻, dijete Rh⁺*
- d) majka Rh⁺, dijete Rh⁺
- e) sve navedene kombinacije su kompatibilne

146. Prvu taksonomsku podjelu živog svijeta predložio je u svome djelu *Systema Naturae*:

- a) Alfred Russel Wallace
- b) Charles Darwin
- c) Ernst Mayr
- d) Carl Linnaeus (Carl von Linné)*

147. Proces koji rezultira stvaranjem novih vrsta nazivamo:

- a) selekcija
- b) mutacija
- c) specijacija*
- d) kladistika

148. Granica između mikroevolucije i makroevolucije jest na taksonomskoj razini:

- a) koljena
- b) razreda
- c) vrste*
- d) naroda

149. Charles Darwin kao najvažniji evolucijski mehanizam predlaže:

- a) mutaciju
- b) efekt osnivača
- c) prirodnu selekciju*
- d) heterohroniju

150. Evolucijski model koji su N. Eldredge i S. J. Gould predložili godine 1972. kao "alternativu" postupnoj promjeni kroz dugo razdoblje naziva se:

- a) adaptivni plato
- b) simpatrička specijacija
- c) punctuated equilibria*
- d) tok gena

151. Prema darvinističkom modelu osnovna (iako ne i jedina) razina selekcije je:

- a) vrsta
- b) rod
- c) pojedinac*
- d) gen

152. Homologe odlike (homologije) rezultat su

- a) adaptacije
- b) evolucijske bliskosti organizama*
- c) malverzacije
- d) mutacije

153. Kladistička škola biološke klasifikacije u svojim analizama koristi:

- a) analogije
- b) apomorfne odlike*
- c) plesiomorfne odlike
- d) krioturbacije

154. Fenomen kada se pri osvajanju nove ili relativno nezauzete evolucijske niše na određenom prostoru javlja velik broj novih vrsta naziva se:

- a) adaptivni plato
- b) adaptivna radijacija*
- c) alopatrička specijacija
- d) sekularizacija

155. Binominalni sustav imenovanja (rod+vrsta) koji čini temelj modernog biološkog nazivlja prvi predlaže:

- a) Georges Cuvier
- b) Charles Darwin
- c) Georges-Louis Leclerc, comte de Buffon
- d) Carl Linnaeus (Carl von Linné)*

156. Prema novijoj taksonomiji naša vrsta (*Homo sapiens sapiens*) i njeni evolucijski preci i rođaci nakon što se ova linija odvaja od afričkih čovjekolikih majmuna naziva se hominini. To je ime:

- a) roda
- b) nadporodice
- c) vrste
- d) plemena*

157. Lucy, poznati nalaz australopitecina otkriven 1974. godine u Etiopiji ubrajamo u vrstu:

- a) *Australopithecus africanus*
- b) *Australopithecus afarensis**
- c) *Australopithecus robustus*
- d) *Australopithecus garhi*

158. Prvi pronađeni nalaz australopitecina, objavljen 1925. godine pronađen je u rudniku:

- a) Burgess Shale
- b) Taung*
- c) Olduvai Gorge
- d) Laetoli

159. Ukoliko smatramo da tzv. robusne vrste australopitecina predstavljaju monofilum, prema pravilima kladistike za njih valja koristiti ime:

- a) *Paraaustralopithecus*
- b) *Plesianthropus*
- c) *Paranthropus**
- d) *Pliopithecus*

160. Prva odlika koja se javlja u evoluciji hominina je:

- a) povećanje kranijalnog kapaciteta
- b) dvonožnost*
- c) uporaba kamenog oruđa
- d) dentalne promjene

161. Prva vrsta koju znanstvenici smatraju rodom *Homo* (ukoliko isključimo vrste *H. habilis* i *H. rudolfensis*) je:

- a) *Homo antecessor*
- b) *Homo ergaster (erectus)**
- c) *Homo heidelbergensis*
- d) *Homo neanderthalensis*

162. Prvi ljudi za koje imamo nepobitne dokaze o ukapanju mrtvih su:

- a) *Homo erectus*
- b) *Homo cepranensis*
- c) *Homo neanderthalensis* (ili *Homo sapiens neanderthalensis*)*
- d) *Homo sapiens sapiens*

163. Prva uspješna izolacija nuklearne DNA iz neandertalske kosti provedena je na hrvatskom nalazištu, pećini

- a) Šandalji
- b) Velikoj Pećini
- c) Hušnjakovo
- d) Vindiji*

164. Model prema kojem neandertalci izumiru bez miješanja sa novopridošlim populacijama anatomske modernih ljudi naziva se:

- a) multiregionalan model
- b) asimilacijski model
- c) out of Africa*
- d) punctuated equilibrium

165. Naš poznati znanstvenik koji između 1899. i 1905. godine istražuje nalazište neandertalaca u Krapini je

- a) Mirko Malez
- b) Mirko Salopek
- c) Dragutin Gorjanović Kramberger*
- d) Dražen Grmek

166. Ključno djelo moderne biologije, "O porijeklu vrsta" izlazi godine:

- a) 1856.
- b) 1959.*
- c) 1899.
- d) 1901.

167. Moderna evolucijska sinteza dobiva ime prema knjizi iz 1942. g. Autor ovog djela je:

- a) Theodosius Dobzhansky
- b) Thomas Huxley
- c) Julian Huxley*
- d) Ernst Mayr

168. Geolog koji ima ključnu ulogu u prihvaćanju velike starosti zemlje (autor *Principles of Geology*) je:

- a) Stephen Jay Gould
- b) Charles Lyell*
- c) Georges Cuvier
- d) Georges-Louis Leclerc, Comte de Buffon

169. Proces stvaranja novih vrsta putem geografskog odvajanja od matične populacije zovemo:

- a) simpatrička specijacija
- b) alopatrička specijacija*
- c) anageneza
- d) kladogeneza

170. Izbaci uljeza iz tzv. "robusnih" vrsta australopitecina:

- a) *Australopithecus boisei*
- b) *Australopithecus aethiopicus*
- c) *Australopithecus anamensis**
- d) *Australopithecus robustus*

171. Poznati otisci stopala u vulkanskom blatu koji pružaju dokaze o prilagodabama na dvonožan hod u ranih hominina pronađeni su na nalazištu:

- a) Olduvai Gorge
- b) Koobi Fora
- c) Taung
- d) Laetoli*

172. Prvi znanstvenik koji smješta čovjeka unutar reda primata je:

- a) Georges Cuvier
- b) Charles Darwin
- c) Georges-Louis Leclerc, comte de Buffon
- d) Carl Linnaeus (Carl von Linné)*

173. Materijalna kultura koju na tlu Europe vežemo uz neandertalce naziva se:

- a) ašelejen
- b) musterijen*
- c) olduvajska kultura
- d) magdalenijen

174. Prvi otkriveni nalazi koje danas pripisujemo nenadertalskoj populaciji pronađeni su na nalazištu:

- a) Engis*
- b) Feldhofer
- c) Krapina
- d) Le Moustier

175. Prije Darwina jedan je znanstvenik predložio mehanizam evolucijske promjene poznatiji pod nazivom teorija stečenih odlika. Taj znanstvenik je bio:

- a) Georges Cuvier
- b) Georges-Louis Leclerc, comte de Buffon
- c) Jean-Baptiste de Monet, Chevalier de Lamarck*
- d) Carl Linnaeus (Carl von Linné)

176. Endogamija je uvijek povezana s:

- a) demografskim osobitostima populacije
- b) društvenim i kulturnim osobitostima populacije
- c) ekološkom nišom u kojoj populacija živi
- d) sve gore navedeno *

177. Endogamija i srodstvo mogu se izračunavati:

- a) studijama prezimena
- b) stohastičkim modelima
- c) uz pomoć migracijskih matrica
- d) sve navedeno *

178. Kada se u nekoj populaciji protok gena veže uglavnom uz migracije žena to društvo nazivamo?

- a) matrilokalnim
- b) patrilokalnim *
- c) patriotskim
- d) patrijarhalnim

179. Migracija stanovništva djeluje na:

- a) veličinu ukupnoga stanovništva
- b) na natalitet i mortalitet
- c) ekonomsko – socijalnu strukturu
- d) sve navedeno *

180. Koja se zemlja prva (među europskim zemljama) suočila s posljedicama depopulacije:

- a) Italija
- b) Njemačka
- c) Norveška
- d) Francuska *

181. Demografsku tranziciju prvi je definirao:

- a) Frank Notestein *
- b) Frank Holestein
- c) Frank Lorimer
- d) Frank Loreal

182. Životni događaji stanovništva su:

- a) rađanje i umiranje
- b) sklapanje brakova i rastave brakova
- c) migracije
- d) sve gore navedeno *

183. Populacije izolata pogodne su za sljedeća istraživanja

- a) antropološka istraživanja
- b) genetička istraživanja
- c) demografska istraživanja
- d) sve gore navedeno *

184. U relativno izoliranim populacijama pojačava se djelovanje kojih evolucijskih sila:

- a) genetičko odstupanje i prirodna selekcija *
- b) migracije
- c) mutacije
- d) prirodna selekcija

185. Populacije hrvatskih otoka su povoljne za antropološka istraživanja zbog:

- a) dobro obrađene povijesne građe
- b) radi se o demografski stabilnim populacijama
- c) populacije su geografski i kulturno relativno izolirane
- d) sve gore navedeno *

186. Dva glavna migracijska vala koja su oblikovala populaciju hrvatskih otoka su:

- a) vezani su uz doseljavanje Hrvata i stanovništva izbjeglim pred turskim osvajanjima *
- b) vezani su uz doseljavanje Hrvata i Talijana
- c) vezani su uz doseljavanje Hrvata i Slovenaca
- d) vezani su uz doseljavanje Hrvata i Srba

187. Fekunditet je:

- a) potencijalna sposobnost sudjelovanja u reprodukciji *
- b) stvarni broj potomaka
- c) preživjeli potomci
- d) efektivna plodnost

188. Dva osnovna modela u antropološkim istraživanjima su:

- a) stohastički i deterministički *
- b) stohastički i nedeterministički
- c) deterministički i statistički
- d) stohastički i statistički

189. Prvi model u kojem je populacija podijeljena na subpopulacije osmislio je:

- a) Sewall Wright *
- b) Sewall Left
- c) Sewall Middle
- d) Sewall Long

190. Vjerojatnost da dvije slučajno odabrane osobe iz populacije nose isti gen na istom lokusu koji potječe od istog pretka naziva se:

- a) urođenost
- b) bratstvo
- c) srodstvo *
- d) roditeljstvo

191. Vjerojatnost da dva gena na jednom lokusu, kod jedne osobe, potječu od istog pretka naziva se:

- a) srodstvo
- b) urođenost *
- c) zaliha gena
- d) genetičko odstupanje

192. Utjecaj mortaliteta na genetičku strukturu populacije može biti:

- a) izravan
- b) neizravan
- c) uvjetovan je različitim društveno – kulturnim čimbenicima
- d) sve gore navedeno *

193. Ako je populacija dovoljno velika može se ignorirati genetičko odstupanje:

- a) potvrdila su genetička istraživanja *
- b) ne može
- c) nemamo dokaza za tu tvrdnju
- d) to se događa rijetko

194. Izbor bračnog partnera je uvjetovan:

- a) fenotipom
- b) kulturom
- c) društvenim odnosima
- d) sve navedeno *

195. Panmiksija je u ljudskim populacijama:

- a) svakodnevna
- b) učestala
- c) vezana uz godišnja doba
- d) nemoguća *

196. U antropološkim istraživanjima važno je nekoliko mjerila fertiliteta:

- a) veličina obitelji na kraju reproduktivnog razdoblja
- b) dobne odlike materinstva
- c) intervali među porodicama
- d) sve navedeno *

197. Bračna zajednica može biti:

- a) monogamna
- b) poliandrijska
- c) poliginijska
- d) sve navedeno *

198. Malecotov model naziva se:

- a) model "izolacije s prošlošću"
- b) model "izolacije s budućnošću"
- c) model "izolacije s udaljenošću" *
- d) model "izolacije i sreće"

199. Nakon Tridentskog koncila (1545. – 1563.) počinju se voditi knjige rođenih, vjenčanih i umrlih u svim

- a) islamskim zemljama
- b) animističkim zemljama
- c) monoteističkim zemljama
- d) kršćanskim zemljama *

200. Veći interes prema demografskim istraživanjima u antropologiji pokazali su:

- a) britanski antropolozi *
- b) kineski antropolozi
- c) indijski antropolozi
- d) američki antropolozi

201. Početkom 20. stoljeća koji je istraživač izdvojio popis stanovništva kao prvu stepenicu u antropološkim istraživanjima:

- a) Malinowski *
- b) Majakovski
- c) Mahler
- d) Mayer

202. Prvu evaluaciju popisa stanovništva i Indiji iz 1901. godine napravio je autor poznate knjige "Otočani Andamana":

- a) Andrew Andrew
- b) Andrew Brown *
- c) Andrew Grey
- d) Andrew Black

203. Ansley Coale istaknuo je važnost kulturnih obrazaca ponašanja u procesima:

- a) demografske tranzicije *
- b) demografske stabilnosti
- c) demografskih katastrofa
- d) demografskih skala

204. Australški demograf Jack Caldwell koristi antropološku metodologiju u demografskim istraživanjima populacija:

- a) Bliskog istoka
- b) Indije
- c) Zapadne Afrike *
- d) Južne Amerike

205. Jack Caldwell autor je teorije nazvane "teorija tijeka bogatstva" koja govori da:

- a) visoki mortalitet u tradicionalnim društvima obilježava tijek bogatstva od djece k roditeljima
- b) visoki natalitet u tradicionalnim društvima obilježava tijek bogatstva od djece k roditeljima *
- c) nizak mortalitet u tradicionalnim društvima obilježava tijek bogatstva od djece k roditeljima
- d) nizak natalitet u tradicionalnim društvima obilježava tijek bogatstva od djece k roditeljima

206. Koji su temeljni predmeti koji tvore osnovu znanja i razumjevanja zdravlja i bolesti:

- a) fizika, kemija, biologija, anatomija i fiziologija *
- b) matematika, fizika, kemija, biologija, sociologija
- c) biologija, kemija, anatomija, matematika, psihologija
- d) fizika, elektronika, kemija, matematika, antropologija

207. Što je epidemija:

- a) bolest koja vremenski dugo traje
- b) širenje bolesti na više zemalja pa i kontinenata
- c) puno više oboljelih na jednom geografskom području od očekivanog *
- d) pojava više raznih bolesti na jednom geografskom području u isto vrijeme

208. Što je pandemija:

- a) širenje bolesti na više zemalja pa i kontinenata *
- b) epidemija u manjem obujmu
- c) više epidemija raznih bolesti u isto vrijeme
- d) početak epidemije

209. Koji su etiološki(uzročni) faktori za nastajanje raznih bolesti:

- a) fizikalni, kemijski, biološki, psihosocijalni *
- b) biološki, zemljopisni, povijesni, kemijski
- c) biokemijski, geološki, geofizički, biološki
- d) biološki, anatomski, sociokulturni, agronomski

210. Koji biološki agensi mogu biti uzročnici raznih bolesti:

- a) krpelji, grinje, pauci, insekti, glodavci
- b) bakterije, rikecije, virusi, protozoi, gljivice, metazoi *
- c) neuroni, geni, mitohondriji, endoplazmatski retikulum
- d) ništa od navedenog

211. Koji kemijski agensi mogu biti uzročnici raznih bolesti:

- a) duhan, alkohol, prašina, prehrambeni aditivi, droge, industrijske kemikalije*
- b) gljivice, gljive, grinje, krpelji
- c) protoni, atomi, neoni, fotoni, ioni
- d) ništa od navedenog

212. Koji fizički faktori utječu na razvoj raznih bolesti:

- a) anatomija, ergonomija, tahikardija
- b) sunce, kiša, magla, snijeg
- c) klimatski faktori, buka, radijacija, ergonomija *
- d) protoni, fotoni, neuroni, atomi, fotoreceptori

213. Što je to patogenost:

- a) sposobnost uzročnika da uzrokuje bolest *
- b) nesposobnost uzročnika da uzrokuje bolest
- c) stanje bolesti
- d) veći razmjer infekcije u glavi

214. Pojam ekogenetike vezan je uz:

- a) ekologiju čovjeka
- b) gene
- c) interakcije raznih ekoloških faktora i gena
- d) sve prije navedeno *

215. U čijim pionirskim radovima (1902., 1909.) leži porijeklo znanstvene discipline ekogenetike:

- a) Sir Arcibalda Garroda *
- b) Sir Iana Fleminga
- c) Ranjana Deke
- d) Ivana Vučetića

216. Kompleksna svojstva vezana su uz:

- a) interakcije socijalnih i ekoloških faktora
- b) interakciju genetskih i ekoloških faktora *
- c) interakcije socijalnih i genetskih faktora
- d) interakcije kulturnih i genetskih faktora

217. Neke od kompleksnih bolesti su:

- a) kardiovaskularne bolesti, karcinomi, osteoporoza, shizofrenija, dijabetes...*
- b) šarlah, vodene kozice, hepatitis A, upala pluća, salmoneloza...
- c) aids, sifilis, hepatitis C, kolera....
- d) sve od gore navedenog

218. Koji su faktori vezani za individualnu razinu rizičnosti utjecaja iz okoliša:

- a) dob i spol
- b) fizička kondicija i prehrana
- c) genetski faktori i postojanje bolesti
- d) sve od navedenog *

219. Koji su to socioekonomski, kulturni i okolišni faktori koji utječu na razvoj kompleksnih bolesti:

- a) urbanizacija, socijalizacija, globalizacija
- b) globalizacija, urbanizacija, starenje populacije *
- c) socijalizacija, gravitacija, globalizacija
- d) sve od navedenog

220. Najučestaliji rizični faktori današnjice koji utječu na razvoj kompleksnih bolesti:

- a) fizička aktivnost, alkohol i pušenje
- b) pušenje, alkohol, nepravilna prehrana i fizička neaktivnost *
- c) fizička aktivnost, vremenske prilike, geografsko područje
- d) sve od navedenog

221. Prehrambene namirnice možemo rastaviti na:

- a) nanonutrijente i mikronutrijenta
- b) pikonutrijente i makronutrijente
- c) sakonutrijente i makonutrijente
- d) mikronutrijente i makronutrijente *

222. Koliko je vitamina do danas poznato:

- a) 6
- b) 7
- c) 13 *
- d) 21

223. Koji se tip prehrane danas smatra "najzdravijim":

- a) američki prehrana
- b) mediteranska prehrana *
- c) estonska prehrana
- d) saharska prehrana

224. Osnovu mediteranske prehrane čine:

- a) visok unos voća, povrća, žitarica i orašastih plodova, maslinovo ulje, riba...*
- b) nizak unos voća i povrća, svinjska mast, mlijeko, janjetina...
- c) visok unos voća i povrća, crveno meso, jela sa roštilja
- d) sve od navedenog

225. Koje su bolesti vezane za nedostatnu i nedovoljnu prehranu bile najčešće početkom 20. stoljeća:

- a) rahitis i gušavost *
- b) hepatitis i rahitis
- c) beri beri i mutitis
- d) gušavost i probavitis

225. Da bi se izbjegli problemi sa nedostatkom joda u organizmu soli se dodaje:

- a) kalijev jodid *
- b) kalcijev karbonat
- c) kisik
- d) natrijev-klorid

226. Antropometrija se koristi u :

- a) ergonomske svrhe
- b) medicinske svrhe
- c) vojne svrhe
- d) sve od navedenog *

227. Neki od glavnih antropometrijskih instrumenata su:

- a) metar, vaga, dvoranometar, pljevimetar
- b) papir, metar, škare, nož, pero
- c) metar, vaga, stadiometar, pelvimetar, kaliper...*
- d) sve od navedenog

228. Mjerenjem kožnih nabora mjeri se:

- a) potkožno masno tkivo *
- b) debljina udova
- c) debljina kože
- d) sve navedeno

229. Antropometrijske točke mogu biti:

- a) prave i krive
- b) fiksne i virtualne *
- c) donje i gornje
- d) lijeve i desne

230. Koliko je antropometrijskih mjera moguće uzeti prema IPB programu:

- a) 5
- b) 13
- c) 26
- d) 39 *

231. Sastav tijela prema dvokomponentnom modelu dijeli se na:

- a) kožnu i bez kožnu komponentu
- b) koštanu i bez koštanu komponentu
- c) bezmasnu i masnu komponentu *
- d) krvnu i beskrvnu komponentu

232. Masna komponenta tijela dijeli se na:

- a) bitnu i nebitnu komponentu *
- b) staru i novu komponentu
- c) gornju i doljnu komponentu
- d) prvu i drugu komponentu

233. Masna komponenta tijela izračunava se iz omjera:

- a) težina/visina² *
- b) visina/debljina potkoljenice³
- c) visina/težina²
- d) težina+opseg struka/visina⁵

234. Povećani indeks tjelesne mase (BMI) jedan je od glavnih pokazatelja:

- a) metaboličkog sindroma *
- b) Panonskog sindroma
- c) sindroma stečene imunodeficijencije
- d) Downovog sindroma

235. Evolucijske sile su:

- a) samo mutacija jer jedina može mijenjati alele
- b) mutacija, delecija, genetički drift i prirodna selekcija
- c) protok gena, populacijsko određenje, genetički drift i migracija
- d) mutacija, genetički drift, prirodna selekcija i protok gena *

- 236. Zajedničko obilježje evolucijskih sila je:**
- mehanizmi su promjene frekvencije alela u populaciji od jedne generacije do sljedeće*
 - čine vrste bolje prilagođenima na svoj okoliš
 - uvijek su korisne za populaciju
 - omogućuju održavanje Hardy – Weinbergove ravnoteže
- 237. Osobitost neslučajnog križanja (nonrandom mating) je:**
- nikada se ne javlja u velikim, otvorenim populacijama
 - uzrokuje promjenu u frekvenciji alela
 - uzrokuje promjene u frekvenciji genotipova*
 - primjer je nastanka novih vrsta
- 238. Izbor reproduktivnog partnera je:**
- jedan od osnovnih preduvjeta očuvanja Hardy – Weinbergove ravnoteže
 - značajno mijenja frekvenciju alela u populaciji
 - ne može promijeniti frekvenciju alela, ali može dovesti do promjene frekvencije genotipova*
 - uvijek djeluje na principu – suprotnosti se privlače
- 239. Inbreeding ili križanje u srodstvu:**
- primjer je neslučajnog križanja (nonrandom mating) *
 - nikada se ne pojavljuje u ljudskim zajednicama
 - moguć je samo u vrlo zatvorenim ljudskim populacijama
 - redovito je vezan uz teške genetske malformacije
- 240. Mutacija je:**
- evolucijska sila koja uvijek vodi do savršenijih organizama
 - evolucijska sila koja uvodi nove forme alela u populaciju*
 - uvijek je štetna i zato nestaje iz populacije u sljedećim generacijama
 - sila koja najviše utječe na ravnotežu frekvencije alela u populaciji
- 241. Za mutacije koje se najčešće uočavaju u populacijama može se reći da su:**
- pozitivne, odnosno korisne za populaciju
 - neutralne, odnosno imaju mali ili nikakav učinak na reprodukciju i preživljavanje*
 - štetne, jer su sve mutacije negativne pojave
 - mutacija se nikad ne može održati u populaciji
- 242. Što nije vezano uz pojavu mutacije:**
- ako je letalna vrlo često se novi alel eliminira iz populacije u sljedećim generacijama
 - u populacijama se zadrže samo korisni aleli nastali mutacijom*
 - dogđa se na razini gena
 - dogđa se na razini kromosoma
- 243. Što označava pojam «fitness» u populacijskoj genetici:**
- sposobnost organizma da preživi i reproducira se*
 - ukupnu snagu gornjih i donjih ekstremiteta
 - ukupan odnos mišićne i masne tjelesne mase
 - otpornost na bolesti

- 244. Što od navedenog nije obilježje prirodne selekcije kao evolucijske sile:**
- stvara nove genetičke varijante*
 - može favorizirati i heterozigote i homozigote, ovisno o uvjetima okoliša
 - favorizira genotip bolje prilagođen na okolišne uvjete na štetu onog manje prilagođenog
 - s vremenom može dovesti do pojave novih vrsta
- 245. Pojam prirodne selekcije u genetiku je uveo:**
- Gregor Mendel
 - Charles Darwin*
 - Motoo Kimura
 - Wilhelm Weinberg
- 246. Tay- Sachs-ova bolest:**
- primjer je selekcije protiv heterozigota
 - kromosomska je aberacija
 - nasljedna je bolest koštano – mišićnog sustava
 - oboljevaju recesivni homozigoti, nositelji mutacije za ovu bolest*
- 247. Primjer selekcije protiv dominantnih homozigota je :**
- Tay – Sachs-ova bolest
 - patuljasti rast (achondroplastic dwarfism)*
 - srpasta anemija
 - Dawn-ov sindrom
- 248. Stabilizacijska selekcija je:**
- selekcija koja favorizira ekstremne fenotipske osobine u populaciji te je tako čini sposobnijom
 - selekcija koja favorizira prosječna fenotipska obilježja*
 - pojavljuje se samo u životinjskim populacijama
 - način je ponovne uspostave Hardy – Weinbergove ravnoteže
- 249. Primjer stabilizacijske selekcije kod ljudi je**
- povećanje mozga u evoluciji čovjeka
 - srpasta anemija
 - prosječna porođajna težina novorođenčadi*
 - svijetlija boja kože kod naroda sjeverne Europe
- 250. Genetički drift je:**
- nasumična promjena u frekvenciji alela od jedne generacije do sljedeće*
 - uvodi nove vrste u populaciju
 - uvodi nove alele u populaciju
 - ništa od navedenog nije točno
- 251. Promjena frekvencije alela uzrokovana genetičkim driftom:**
- strogo je usmjerena kao i kod prirodne selekcije
 - nasumična je i može povećati ili smanjiti frekvenciju pojedinog alela u sljedećoj generaciji*
 - minimalna je jer je genetički drift evolucijska sila koja djeluje najsporije od svih
 - usmjerena je ka poboljšanju fenotipskih obilježja pojedinaca

- 252. Promjena frekvencije alela uzrokovana genetičkim driftom s vremenom dovodi do fiksacije alela što znači:**
- pojave kada je frekvencija nekog alela zastupljena u 100 % slučajeva, ili je on nestao iz populacije u potpunosti*
 - pojave da se u populaciji održe samo aleli koji određuju fenotipska svojstva najbolja za okolišne uvjete
 - genetički drift se uopće ne povezuje s pojmom fiksacije alela
 - fiksacija alela ne postoji zbog Hardy – Weinbergove ravnoteže
- 253. Utjecaj genetičkog drifta:**
- najizraženiji je u malim populacijama*
 - vidljiv je tek nakon većeg niza generacija
 - podjednako je izražen i u malim i u velikim populacijama
 - nije velik jer je genetički drift najrjeđa evolucijska sila
- 254. Što je to founder effect (efekt utemeljitelja):**
- primjer genetičkog drifta kod kojeg mali broj ljudi utemelji novu populaciju*
 - smanjenje populacije na samo nekoliko jedinki
 - sposobnost pojedinca za pronalazak reprodukcijanskog partnera
 - ništa od gore navedenog
- 255. Što je to bottleneck effect (efekt uskog grla):**
- primjer genetičkog drifta kod kojeg dolazi do značajnijeg smanjenja populacije i često do gubitka genetičke varijabilnosti*
 - određeni tip prirodne selekcije kod koje samo najbolje jedinke u populaciji opstaju
 - teška kongenitalna malformacija vezana za dominantni alel
 - primjer stabilizacijske selekcije
- 256. Što nije točno za genetički drift:**
- značajno je ovisan o veličini populacije
 - ponekad smanjuje a ponekad povećava frekvenciju određenog alela u populaciji
 - dovodi do smanjenja genetičke varijabilnosti u populaciji
 - dovodi do povećanja genetičke varijabilnosti u populaciji*
- 257. Protok gena (gene flow) je:**
- promjena frekvencije gena od jedne generacije do sljedeće
 - cjelokupna zaliha gena koja se nalazi u nekoj populaciji
 - prijenos alela iz jedne populacije u drugu*
 - uključuje minimalno tri različite populacije
- 258. Učinak protoka gena na populacije je da:**
- čini ih bolje adaptiranim na uvjete okoliša
 - smanjuje genetičku različitost među populacijama*
 - povećava genetičku različitost među populacijama
 - što je veća geografska udaljenost među populacijama, veći je i protok gena
- 259. Faktor koji ne utječe na protok gena u ljudskim populacijama je:**
- geografska udaljenost
 - etnička pripadnost
 - religija i kultura
 - veličina populacija*

- 260. Međudjelovanje evolucijskih sila je:**
- moгуće samo u iznimnim situacijama
 - nikada se ne događa budući da svaka ima svoj smjer djelovanja
 - u stvarnosti vrlo često djeluju zajedno povećavajući ili smanjujući frekvenciju alela*
 - uvijek zajedno, u smjeru povećanja frekvencije alela
- 261. Kakvo je međudjelovanje genetičkog drifta i protoka gena:**
- genetički drift povećava različitost među populacijama a protok gena je smanjuje*
 - zajedno povećavaju različitost među populacijama jer djeluju u istom smjeru
 - zajedno smanjuju različitost među populacijama jer je njihovo međudjelovanje slučajno
 - nemaju nikakvog međusobnog utjecaja
- 262. Kakvo je međudjelovanje prirodne selekcije i genetičkog drifta:**
- uvijek je korisno za populaciju jer selekcija izdvaja bolje forme alela kojima genetički drift dodatno povećava frekvenciju
 - drift može djelovati protiv prirodne selekcije jer posve slučajno povećava frekvenciju nekog alela, bez obzira na korist koju ima za populaciju*
 - genetički drift i selekcija nikada ne djeluju zajedno jer je drift slučajan a selekcija jasno usmjerena
 - ništa od gore navedenog nije točno
- 263. Kakvo je djelovanje prirodne selekcije na genetičku različitost između populacija:**
- ukoliko je okoliš dviju populacija različit, selekcija će povećati genetičku varijabilnost među njima*
 - ako je okoliš u kojem se populacije nalaze različit, zbog prirodne selekcije će populacije postati genetički sličnije
 - prirodna selekcija nema utjecaja na različitost između populacija
 - u istom okolišu različitost se među populacijama povećava, u različitom okolišu se smanjuje
- 264. U kakvom su međuodnosu mutacija i genetički drift:**
- mutacija poništava djelovanje genetičkog drifta
 - mutacija uvodi nove forme alela u populaciju a genetički drift im povećava frekvenciju
 - mutacija uvodi nove forme alela u populaciju a genetički drift im povećava ili smanji frekvenciju*
 - genetički drift uvijek dovodi do fiksacije novonastalog alela
- 265. Populacija u biološkom smislu je:**
- ukupna zaliha gena koju dijele jedinke iste vrste na istom staništu
 - skup jedinki iste vrste koje žive na istom staništu i dijele ukupnu zaliha gena*
 - skup vrsta istih jedinki koje žive na istom staništu i dijele ukupnu zaliha gena
 - skup organizama nekog staništa koji dijele ukupnu zaliha gena
- 266. «Gene pool» je pojam koji se odnosi na ukupnu zaliha gena:**
- unutar jedne somatske stanice
 - nekog organizma
 - unutar populacije*
 - neke jedinke

- 267. Populacijska genetika proučava:**
- a) utjecaj gena na fiziologiju različitih bolesti
 - b) ekspresiju gena i utjecaj na fenotip
 - c) u forenzici - utjecaj gena kod počinitelja kaznenog djela
 - d) genetičku raznolikost populacija te procese koji utječu na tu raznolikost*
- 268. Ukupna zaliha gena je pojam koji:**
- a) se odnosi na pričuvenu gena u spolnim stanicama neke jedinke
 - b) se još naziva i gene pool*
 - c) se odnosi na potencijalnu rezervu gena u populaciji za slučaj potrebe
 - d) svi odgovori su točni
- 269. Populacijska struktura odnosi se na podjelu populacije:**
- a) u lokalne subpopulacije unutar kojih se izmjenjuju geni*
 - b) na imigrante, migrante i emigrante
 - c) po krvnim grupama
 - d) svi odgovori su točni
- 270. Termini koji označavaju hijerarhijsku strukturu populacije od najviše prema najnižoj razini poredani su:**
- a) metapopulacija, dem, populacija
 - b) dem, populacija, metapopulacija
 - c) metapopulacija, populacija, dem*
 - d) populacija, dem, metapopulacija
- 271. Posljedice postojanja populacijske strukture su:**
- a) nasumični odabir
 - b) stvaranje geografskih barijera
 - c) razlike u frekvencijama alela između subpopulacija*
 - d) protok gena
- 272. Izbaci netočan odgovor. Čimbenici koji mogu dovesti do postojanja populacijske strukture su:**
- a) geografske barijere
 - b) različita kultura i jezik
 - c) neslučajni odabir
 - d) slučajni odabir ili panmiksija*
- 273. U slučaju da se neka populacija geografskom barijerom razdvoji u lokalne subpopulacije, nakon određenog vremena**
- a) razlike među populacijama bit će podjednake na svim lokusima duž DNA molekule
 - b) najveće razlike dogodit će se na lokusima koji brže mutiraju*
 - c) te populacije će postati genetički sve sličnije
 - d) zbog uspostavljanja nove ravnoteže genetičke razlike će se neutralizirati
- 274. U slučaju izolirane otočne populacije:**
- a) izraženiji je utjecaj genetičkog drifta
 - b) povećana je vjerojatnost ekspresije recesivnih svojstava
 - c) s vremenom se povećavaju genetičke razlike u odnosu na populaciju kopna
 - d) svi odgovori su točni*

- 275. Alternativne forme gena na nekom lokusu zovemo:**
- a) genotipovi
 - b) aleli*
 - c) heterozigoti
 - d) alternative
- 276. Kada u populaciji na nekom lokusu postoje 2 ili više alela to nazivamo:**
- a) genetsko odstupanje
 - b) heterozigotnost
 - c) genetički polimorfizam*
 - d) genetički drift
- 277. Udio određene varijante gena na nekom lokusu u populaciji nazivamo:**
- a) varijabilnost alela
 - b) varijabilnost genotipa
 - c) učestalost alela*
 - d) učestalost genotipa
- 278. Djelovanjem selekcije na neki alel dolazi do poremetnje:**
- a) ravnoteže u organizmu
 - b) ravnoteže u prirodi
 - c) Hardy-Weinbergove ravnoteže*
 - d) centra za ravnotežu
- 279. Prirodna selekcija uvijek podupire:**
- a) dominantne alele, jer više utječu na fenotip
 - b) heterozigote, jer najviše pridonose raznolikosti
 - c) recesivne alele, jer u protivnom bi se izgubili iz populacije
 - d) niti jedan odgovor nije točan*
- 280. Hardy-Weinbergov zakon kaže:**
- a) tijekom evolucije dolazi do fiksacije alela
 - b) nije bitan jer zapravo tvrdi da evolucija ne postoji
 - c) tijekom niza generacija frekvencija recesivnog alela postaje sve manja, a dominantnog sve učestalija
 - d) tijekom niza generacija frekvencije alela i genotipova ostaju jednake*
- 281. Izbaci netočan odgovor. Uvjeti za održavanje HWE su:**
- a) odsutnost mutacije, selekcije, migracije i genetičkog drifta
 - b) beskonačno velika populacija
 - c) nasumični odabir
 - d) postojanje genetičkog drifta*
- 282. Ako je $p = 0.3$, onda je $q =$:**
- a) 0.9
 - b) 0.7*
 - c) 0.5
 - d) 0.3

- 283. Oznake p i q koristimo za označavanje učestalosti dominantnih i recesivnih:**
- genotipova
 - fenotipova
 - alela*
 - kromosoma
- 284. Oznaka p² u Hardy-Weinbergovoj jednadžbi označava učestalost:**
- dominantnog alela
 - dominantnog homozigota*
 - heterozigota
 - recesivnog homozigota
- 285. Jednadžba Hardy-Weinbergovog zakona glasi:**
- $(p+q)^2 = p^2 + 2pq + q^2$ *
 - $(p+q)^2 = p^2 + pq + q^2$
 - $p + q = p^2 + 2pq + q^2$
 - $p + q = p^2 + pq + q^2$
- 286. Izbaci netočan odgovor. Ljudske rase nisu biološki opravdane jer:**
- frekvencije različitih genetičkih biljega pokazuju različitu distribuciju po kontinentima
 - jer se oko 10% genetičke raznolikosti nalazi unutar različitih populacija, a oko 90 % raznolikosti je između populacija*
 - jer se oko 10 % genetičke raznolikosti nalazi između populacija, a oko 90 % raznolikosti je unutar populacija
 - postoji kontinuirana varijacija u boji ljudske kože
- 287. Razlike u boji ljudske kože:**
- predstavljaju barijeru reprodukciji
 - posljedica su prirodne selekcije*
 - opravdavaju podjelu ljudske vrste na rase
 - iako ne opravdavaju podjelu u rase, diskretno se mogu podijeliti na bijelu, crnu i žutu
- 288. Ako je q=0.5, tada je frekvencija recesivnog homozigota:**
- 0.25*
 - 0.50
 - 0.10
 - 0.20
- 289. Oznaka q² u Hardy-Weinbergovoj jednadžbi označava učestalost:**
- dominantnog homozigota
 - dominantnog alela
 - recesivnog alela
 - recesivnog homozigota*
- 290. U Hardy-Weinbergovoj jednadžbi učestalost heterozigota označavamo s:**
- 2pq*
 - pq
 - p²
 - q²

- 291. Ljudske rase nisu biološki opravdane jer:**
- a) ne postoje razlike u učestalosti različitih alela između različitih ljudskih populacija
 - b) varijacija u boji ljudske kože poprma diskretne vrijednosti
 - c) jer se oko 10% genetičke raznolikosti nalazi između populacija, a oko 90% raznolikosti je unutar populacija*
 - d) svi odgovori su točni
- 292. Količina pigmenta u koži:**
- a) isključivo je funkcija izloženosti sunčevim zrakama
 - b) oblikovana je genetičkim driftom u duljem vremenskom periodu
 - c) obrnuto je proporcionalna efikasnosti sinteze D-vitamina*
 - d) posljedica je utjecaja okoliša, a ne gena
- 293. Mikrosatelitni (STR) lokusi:**
- a) pogodni su za forenzička istraživanja zbog visoke varijabilnosti*
 - b) pogodni su za forenzička istraživanja zbog slabe varijabilnosti
 - c) pogodni su za istraživanja mikroevolucije zbog slabe varijabilnosti
 - d) nisu pogodni za istraživanja mikroevolucije zbog visoke varijabilnosti
- 294. Za proučavanje mikroevolucije najpogodniji su:**
- a) konzervirani geni
 - b) visokopromjenjivi lokusi*
 - c) slabo promjenjivi lokusi
 - d) nepromjenjiva DNA
- 295. Analizom ljudskih skeletnih ostataka bavi se:**
- a) arheologija
 - b) bioarheologija *
 - c) etnologija
 - d) fitopatologija
- 301. Znanost koja se bavi mjerenjem kostiju naziva se:**
- a) osteologija
 - b) osteometrija *
 - c) osteoporoza
 - d) osteomijelitis
- 302. Koliko kostiju čini odrastao ljudski kostur:**
- a) 203
 - b) 204
 - c) 205
 - d) 206 *
- 303. Koji faktori utječu na rast kostiju:**
- a) geni
 - b) ishrana
 - c) bolesti
 - d) sve gore navedeno *

304. Kraniometrija je tehnika mjerenja:

- a) dugih kostiju
- b) kostiju zdjelice
- c) lubanje *
- d) kostiju šake i stopala

305. Začetnik moderne kraniometrije je:

- a) Paul Broca *
- b) Johann Friedrich Blumenbach
- c) Andres Retzius
- d) Pieter Camper

306. Standardizaciju mjera i mjernih točaka na kostima izvršio je:

- a) Steve Martin
- b) Ricky Martin
- c) Rudolf Martin *
- d) Rudolf Romero

307. Za mjerenje duljine dugih kostiju koristimo:

- a) osteometrijsku ploču *
- b) mjernu traku
- c) milimetarski papir
- d) stadiometar

308. Rezultati dobiveni mjerenjem kostiju koriste se za:

- a) utvrđivanje starosti kod djece
- b) utvrđivanje spola kod odraslih
- c) izračunavanje tjelesne visine
- d) sve gore navedeno *

309. Na osnovi kojih mjera se može odrediti starost kod djece:

- a) maksimalne širine lubanje
- b) maksimalnih duljina dugih kostiju *
- c) obujma glave
- d) širine krunice kutnjaka

310. Za procjenu visine tijela na osnovi dimenzija pojedinih kostiju koriste se:

- a) Pearsonove jednadžbe
- b) Genovesove jednadžbe
- c) Sjovoldove jednadžbe
- d) sve gore navedeno *

311. Kod izračunavanja tjelesne visine nije potrebno je znati:

- a) spol individue
- b) starost individue u trenutku smrti
- c) populacijsku pripadnost
- d) pristunost patoloških promjena na kostima *

312. Usklađen sustav općih pretpostavki koji omogućuje objašnjenje brojnih pojedinačnih pretpostavki naziva se:

- a) teorija *
- b) hipoteza
- c) analogija
- d) sinteza

313. B. Malinowski je poznat kao utemeljitelj sljedeće metode u kulturnoj antropologiji:

- a) etnografija
- b) sudjelovanje s promatranjem *
- c) otvoreni intervju
- d) anketa

314. Etnografija je:

- a) kvantitativna metoda
- b) kvalitativna metoda *
- c) statistička metoda
- d) matematička metoda

315. Sve jedinice sustava koje proučavamo na određenom mjestu u određeno vrijeme:

- a) ekosustav
- b) populacija *
- c) uzorak
- d) zajednica

316. Jedno ili više dostignuća iz prošlosti na koje se znanost jednog područja oslanja i koje znanstvena zajednica drži temeljem svojeg djelovanja naziva se:

- a) teorija
- b) paradigma *
- c) sintagma
- d) hipoteza

317. Current contents, EBSCO, Web of Science, Medline su:

- a) genetičke baze podataka
- b) popisi literature
- c) bibliografske baze podataka *
- d) istraživačke institucije

318. Uzorak kod kojeg svi članovi populacije imaju jednaku statističku šansu da budu uključeni u istraživanje nazivamo:

- a) presječni uzorak
- b) suženi uzorak
- c) slučajni uzorak *
- d) neslučajni uzorak

319. Pismeni, objavljeni opis izvornih rezultata istraživanja koji se obično sastoji od uvoda, opisa metode, rezultata, rasprave i zaključka nazivamo:

- a) prikaz slučaja
- b) pregledni rad
- c) izvorni znanstveni članak *
- d) prikaz knjige

320. Kritička prosudba svih tvrdnji i zaključaka u nekoj znanstvenoj publikaciji naziva se:

- a) recenzija *
- b) ocjena
- c) prevalencija
- d) diskusija

321. Tvorac pojma eugenika je:

- a) Max Weber
- b) Francis Galton *
- c) Abū Nasr Muhammad ibn al-Farakh al-Fārābi
- d) John McClain

322. Što je ksenofobija?

- a) strah od otvorenog prostora
- b) strah od drukčijeg
- c) strah od stranaca *
- d) strah od nepoznatog

323. Skup djelatnosti koje žele ostvariti najbolju ekspresivnost genetskog potencijala je:

- a) eutanazija
- b) egalitarizam
- c) epiduralnost
- d) eugenika *

324. Rasna diskriminacija koju provode obrazovne institucije, korporacije, vlade ili druge velike organizacije koje imaju moć utjecaja na velike skupine pojedinaca je?

- a) rasna segregacija
- b) institucionalni rasizam *
- c) rasni zakon
- d) rasna ravnoteža

325. Crnački duhovni vođa, zagovornik rasne superiornosti crnaca i povratka u Afriku zvao se:

- a) David Livingstone
- b) Marcus Garvey *
- c) Simon Le Bon
- d) Henry Hudson

326. Čovjek (Homo sapiens sapiens) je:

- a) vrsta doseljenika iz svemira
- b) pripadnik reda primata, podrazred sisavaca, nastao evolucijom *
- c) biće na sliku i priliku božju
- d) pripadnik rase gmazova

327. Prenosjenje znanja i ponašanja stečenih u doticaju s našim bližnjima na slijedeću generaciju oponašanjem i priopćavanjem nazivamo:

- a) obrazac kulture
- b) kulturna evolucija *
- c) kulturni šok
- d) usmena kultura

328. Religijsko vjerovanje kako je čovječanstvo, život, planet Zemlju i svemir stvorilo božanstvo čije je postojanje pretpostavljeno zovemo:

- a) individualizam
- b) kreacionizam *
- c) bogojavljanje
- d) altruizam

329. Upotreba iskrivljene znanosti u svrhu opravdanja rasističkih uvjerenja je:

- a) autizam
- b) znanstveni rasizam *
- c) crna magija
- d) genetski inženjering

330. Protein potreban za sintezu ili rastvaranje organskih supstancija zovemo:

- a) genotip
- b) enzim *
- c) alel
- d) neutron

331. Socijalna filozofija koja zagovara poboljšanje ljudskih naslijednih osobina kroz različite oblike intervencije je:

- a) marksizam
- b) eugenika *
- c) platonizam
- d) ekstrauterina

332. Neprijateljstvo i predrasude prema židovima kao religijskoj, rasnoj ili etničkoj grupi nazivamo:

- a) verterizam
- b) antisemitizam*
- c) boljševizam
- d) cionizam

333. Znanstveno opravdanje negiranja kulture, povijesti i naslijeda žrtava sustava ropstva i kolonijalizma je:

- a) agorafobija
- b) placebo efekt
- c) akademski rasizam *
- d) aminosinteza

334. Alel čiju prisutnost možemo ustanoviti, ako je i jedan sam (heterozigotno stanje) jednako kao i ako je u dvostrukoj dozi (homozigotno stanje) je:

- a) izoliran
- b) dominantan *
- c) recesivan
- d) neophodan

335. Zagovaranje i provođenje rasističke, ksenofobične i genocidne politike od strane vlade neke zemlje nazivamo:

- a) državni udar
- b) državni rasizam *
- c) državna politika
- d) državotvorni sindrom

336. Uz porast kompleksnosti kulturnih obrazaca, niz uspješnih odgovora na povećanje sve težih izazova koje su generirali prethodni odgovori Toynbee naziva:

- a) obrazovni proces
- b) civilizacijski rast *
- c) kulturni drift
- d) generacijska selekcija

337. Sveukupnost gena nekog pojedinca ili neke populacije nazivamo:

- a) genetski inženjering
- b) gameta
- c) genom *
- d) genetsko odstupanje

338. Zadržavanje na jednom genskom mjestu više alela sa stabilnim frekvencijama zahvaljujući većem varijabilitetu heterozigota u nekoj populaciji nazivamo:

- a) varijabilitet
- b) polimorfizam *
- c) sedimentacija
- d) fenotip

339. Politike i prakse kojima je cilj iseljavanje neke etničke grupe s određenog teritorija u namjeri stvaranja etnički «čistog» društva/države nazivamo:

- a) etnički ekvilibrijum
- b) etničko čišćenje *
- c) etnički inženjering
- d) etnička homogenizacija

340. Alel kojemu se prisutnost može ustanoviti samo u dvostrukoj dozi (homozigotno stanje) je:

- a) progresivan
- b) recesivan *
- c) inventivan
- d) degradiran

341. Hijerarhijsku klasifikaciju koju je stvorio Geoges Vacher de Lapouge, a koja, miješajući društvene klase i rase, identificira vrste poput Homo europaeus, Homo alpinus, Homo mediterraneus nazivamo:

- a) rasna teorija
- b) tipologija rasa *
- c) klasni rasizam
- d) asimilacija rasa

342. Ideologiju koja zagovara društvenu i političku dominaciju bijelih ljudi nazivamo:

- a) bijelački individualizam
- b) bijelački supremacizam *
- c) bijelački izolacionizam
- d) bijelački fetišizam

344. Djelo ili praksa kada ljudi konzumiraju (jedu) druge ljude nazivamo:

- a) kabalizam
- b) koprofagija
- c) kanibalizam *
- d) kapitalizam

344. Razdvajanje različitih rasa u svakodnevnom životu definirano zakonom ili uređeno društvenim običajima nazivamo:

- a) rasna fluktuacija
- b) rasna segregacija *
- c) rasna dominacija
- d) rasna integracija

345. Kako nazivamo politiku i zakone koji zagovaraju superiornost arijevske rase, zasnovane na kvaziznanstvenoj ideologiji? Provođeni su eugeničkim programima u namjeri postizanja rasne čistoće korištenjem prisilne sterilizacije i istrebljenja nepoželjnih etničkih skupina.

- a) apartheid
- b) rasni zakoni nacističke Njemačke *
- c) klasna politika
- d) imigrantska politika SAD

346. Poemu *White's Man Burden* (Teret bijelog čovjeka), najpoznatiju ilustraciju uvjerenja o inherentnoj superiornosti europske kulture nad ostatkom svijeta, napisao je:

- a) James Marshall Hendrix
- b) Joseph Rudyard Kipling *
- c) James Addison Baker
- d) Peter Dennis Blandford Townshend

347. Sposobnost uspješnog komuniciranja s pripadnicima drugih kultura, tijekom koje se bilježe njihovi specifični koncepti doživljavanja, mišljenja, osjećanja i djelovanja nazivamo:

- a) kontrakturna rezistentnost
- b) multikulturalna
- c) subkulturalna percepcija
- d) interkulturalna kompetentnost *

348. "Bilo koje od navedenih djela počinjenih s namjerom uništenja, u cjelini ili djelomično, nacionalne, etničke, rasne ili religijske skupine, kao što su: ubijanje pripadnika skupine; nanošenje tjelesne ili psihičke štete članovima skupine; namjerno pogoršanje životnih uvjeta skupine radi njenog fizičkog uništenja u cjelini ili djelomično; uvođenje mjera s ciljem sprečavanja rađanja unutar grupe; (i) namjerni transfer djece skupine drugoj skupini..." je pravna definicija:

- a) urbicida
- b) mobilnosti
- c) genocida *
- d) etniciteta

349. Koncept u nacističkoj ideologiji koji smatra kako *Germanski i Nordijski narodi* predstavljaju idealnu i «čistu» rasu nazivamo:

- a) bipolarna rasa
- b) Hitlerjugend
- c) rasa gospodara *
- d) rasna dimenzija

350. Neprijateljsko ponašanje prema ljudima zasnovano na njihovoj rasnoj pripadnosti nazivamo:

- a) rasna kategorija
- b) rasna predrasuda *
- c) rasno pitanje
- d) rasno djelovanje